

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 I 180032 24 GŽ
Novi Travnik, 10.04.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Kelava Davora kao predsjednika vijeća, Kokić Edvina i Islamović Alme kao članova vijeća, u izvršnom postupku tražitelja izvršenja M. E. iz T., ulica ..., koga zastupaju punomoćnici advokati Adin Brajić & advokat Selma Brajić MA, sa sjedištem u Travniku, ulica Zenjak 7., protiv izvršenika 1. H. S., ..., i 2. H. E., ..., zastupanih po punomoćniku Tomaš Slavenu advokatu iz Zenice, radi izricanja sudskih penala, vrijednost spora 5.001,00 KM, odlučujući o žalbi izvršenika izjavljene protiv rješenja Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 180032 24 I 2 od 25.04.2024. godine, na sjednici vijeća održane dana 10.04.2025. godine donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Žalba izvršenika se uvažava, te se rješenje Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 180032 24 I 2 od 25.04.2024. godine preinačava tako da se odbijaju prijedlog tražitelja izvršenja za izricanje sudskih penala i zahtjev tražitelja izvršenja za naknadu troškova postupka u iznosu od 992,40 KM.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 P 180032 24 I 2 od 25.04.2024. godine usvojen je prijedlog tražitelja izvršenja za izricanje sudskih penala na način da je izvršenicima određen dalji rok od 15 dana, računajući od dostave tog rješenja, da izvrše nenovčanu obavezu koja je utvrđena pravosnažnom i izvršnom Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 180032 22 GŽ od 14.03.2023. godine, odnosno da prestanu koristiti nekretninu tražitelja izvršenja označenu kao k.č. br. ... Veliki i Mali Šantić - gradilište površine 252 m², upisane u ZK ul br. ... KO Šišava kao zemljišnu i kućnu služnost i da se ubuduće suzdrže da na ovaj ili sličan način uznemiravaju tražitelja izvršenja u vršenju prava vlasništva na nekretnini, uz obavezno dostavljanje dokaza da je predmetna nenovčana obaveza ispunjena. U stavu II izreke istog rješenja odlučeno je da ako izvršenici ne ispune obavezu ni u roku iz tačke 1. ovog rješenja, dužni su da plate tražitelju izvršenja iznos od 100,00 KM (sudske penale) za svaki dan zakašnjenja, kao i da nadoknade troškove ovog postupka u iznosu od 571,20 KM, u roku od 8 (osam) dana, pod prijetnjom izvršenja.

Protiv tog rješenja žalbu su blagovremeno izjavili izvršenici iz svih žalbenih razloga iz člana 47. Zakona o izvršnom postupku, a posebno jer je prestalo potraživanje. U bitnom navode da su svoju novčanu obavezu plaćanja troškova parničnog postupka ispunili tokom marta 2024. godine, a da su nenovčanu obavezu izvršili tokom oktobra 2023. godine kada su ispraznili predmetnu nekretninu, a što je bilo poznato i tražitelju izvršenja, jer je prethodni izvršni postupak pokrenuo samo radi naplate troškova parničnog postupka, te da je nakon plaćanja troškova postupka povukao predmetni prijedlog za izvršenje. Navode i da je njihov punomoćnik tokom marta 2024. godine

obavjestio punomoćnika tražitelja izvršenja da je nekretnina ranije ispražnjena i da je omogućen pristup istoj, ali da tražitelj izvršenja nije od januara 2024. godine pristupio ovoj nekretnini. Predlaže da ovaj sud uvažavanjem žalbe pobijano rješenje preinači i odbije prijedlog ili da isto ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Tražitelj izvršenja je dostavio odgovor na žalbu u kojem istu osporava, te smatra da izvršenici nisu postupili po presudi i nisu predali tražitelju izvršenja u posjed uzurpirani dio nekretnine, da se to mora zapisnički konstatovati, skloniti ograda i omogućiti pristup nekretnini od oko 4 m² uz nekretninu predmeta izvršenja. Ne spori da su bili u kontaktu sa punomoćnikom izvršenika, da su predložili način predaje nekretnine u posjed, da su pokušali 21.04.2024. godine da uredi među u čemu su spriječeni od izvršenika. Predlaže da sud odbije žalbu i obaveže izvršenike da naknade troškove postupka koji se odnose i na sastav odgovora na žalbu u iznosu od 421,20 KM.

Nakon što je ispitao rješenje prvostepenog suda u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti prema odredbama člana 221. i 236. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), u vezi sa članom 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Žalba je osnovana.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja i sadržaja prvostepenog spisa proizlazi da je među strankama u ovom postupku vođen i parnični postupak po tužbi tražitelja izvršenja protiv izvršenika kao tuženih, koji parnični postupak je pravosnažno okončan presudom ovog suda broj 51 0 P 180032 22 GŽ od 14.03.2023. godine na način da je usvojen tužbeni, a odbijen protivtužbeni zahtjev.

Dakle, tom presudom utvrđeno je da izvršenicama ne pripada pravo zemljišne i kućne služnosti niti im pripada pravo imati dio zgrade i naprave na poslužnoj nekretnini tužitelja označenoj kao k.č. br. ... Veliki i Mali Šantić - gradilište površine 252 m², upisane u ZK ul br. ... KO Šišava, pa se izvršenici obavezuju da prestanu koristiti nekretninu kao zemljišnu i kućnu služnost i da se ubuduće suzdrže da na ovaj ili sličan način uznemiravaju tražitelja izvršenja u vršenju prava vlasništva na nekretnini.

Pravosnažne presude ne mogu se tumačiti nego se imaju provesti kako glase, a iz ovako koncipirane sadržine izreke presude (kojom je usvojen tužbeni zahtjev onako kako je koncipiran od tražitelja izvršenja) vidljivo je da se radi o presudi po vlasničkoj tzv. negatornoj tužbi kojom je izvršenicama naloženo da dalje ne preduzimaju radnje kojima bi uznemiravali tražitelja izvršenja u vršenju prava vlasništva na predmetnoj nekretnini.

Dalje, proizlazi da u toj presudi nije opisano na koju se kućnu i zemljišnu služnost odnosi ista, jer prema članu 231. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine FBiH“, broj 66/13, 100/13), a čije odredbe se na odgovarajući način primjenjuju kao pretpostavke provođenja izvršenja u smislu člana 21. Zakona o izvršnom postupku,

regulisano je 14 zasebnih služnosti koje ulaze u zemljišne i kućne služnosti, niti je opisano kojim su konkretno radnjama izvršenici uznemiravali tražitelja izvršenja.

Ovo sud navodi radi načela formalnog legaliteta, odnosno da se presuda (izvršava onako kako glasi, a ne onako kako stranke smatraju da bi trebala glasiti. Predmetnom presudom izvršenicima nije naloženo da predaju predmetnu nekretninu u posjed (na čemu tražitelj izvršenja inzistira), jer tražitelj izvršenja nije ni podigao vindikacioni zahtjev (za predaju/povrat stvari u posjed), nego tužbu za prestanak daljeg uznemiravanja, a kako je iznad i opisano.

Osim toga, presudom nije ni opisano konkretno u čemu se ogledalo svojatanje nepripadajuće zemljišne i kućne služnosti (to se tek opisuje u obrazloženju, ali ne izvršava se obrazloženje, nego izreka) pa da bi se od izvršenika moglo tražiti nečinjenje, odnosno da ne ponavlja radnje kojima se uznemirava tražitelj u korištenju predmetne nekretnine.

Dakle, navedeno je sud opisao kao eventualne smetnje i u provođenju tzv. klasičnog izvršnog postupka u smislu Glave XIX Zakona o izvršnom postupku, odnosno izvršenja radi ostvarenja potraživanja na radnju, trpljenje ili nečinjenje.

Međutim, u konkretnom slučaju tražitelj izvršenja se odlučio tražiti izvršenje prema Glavi XVI-sudski penali Zakona o izvršnom postupku.

Odredbom člana 194. stav 1. Zakona o izvršnom postupku jasno su propisani uslovi za izricanje sudskih penala, a to su:

- da izvršenik ne izvrši u roku neku svoju nenovčanu obavezu utvrđenu izvršnom ispravom,
- prijedlog tražitelja izvršenja sudu koji bi bio nadležan da odredi izvršenje na nenovčanom potraživanju,
- određivanje rješenjem izvršeniku naknadnog primjerenog roka i
- upozorenje izvršeniku da će, ako svoju obavezu ne ispuní u tom roku, biti dužan isplatiti tražitelju izvršenja određeni iznos novca za svaki dan zakašnjenja ili koju drugu jedinicu vremena (sudski penali), u smislu pravila o obligacionim odnosima počev od isteka tog roka.

Odredba člana 294. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list SR BiH“ broj 2/92, 13/93 i 13/94, „Službene novine FBiH“, broj 29/03), na koju upućuje gornja odredba, identičnog je sadržaja.

Dakle, Zakonodavac u gore navedenoj odredbi člana 194. stav 1. Zakona o izvršnom postupku govori o nenovčanoj obavezi, ne precizirajući da li sadržina te obaveze mora da bude na davanje, činjenje, trpljenje ili nečinjenje. Preovladajući stav u sudskoj praksi i pravnoj teoriji jeste da se navedena odredba primjenjuje samo ako se dugovana činidba sastoji od radnje činjenja (primjera radi da vrati radnika na posao, da objavi u medijima presudu kojom je utvrđena kleveta ili diskriminacija i sl.), te da se sudski penali ne mogu izricati kada se radi o nenovčanoj obavezi na nečinjenje ili trpljenje. Po stavu ovog suda i sam smisao navedene odredbe upravo ide u tom smjeru, jer se govori o izvršenju obaveze, ostavljanju novog roka za izvršenje obaveze, dakle o situacijama kada se traži određeno činjenje od dužnika-izvršenika, da preuzme određene radnje, a ne da nešto ne čini ili trpi.

Kako u konkretnom slučaju izvršna isprava, u kojoj je određena nenovčana obaveza na gore opisani način, ne glasi na činjenje, nego na nečinjenje („da prestanu koristiti nekretninu kao zemljišnu i kućnu služnost“) to nisu ispunjeni uslovi za izricanje sudskih penala radi čega je valjalo uvažavanjem žalbe preinačiti pobijano rješenje i odbiti predmetni prijedlog tražitelja izvršenja, zajedno sa zahtjevom za naknadu troškova prvostepenog izvršnog postupka u iznosu od 571,20 KM, te drugostepenog postupka u vidu sastava odgovora na žalbu u iznosu od 421,20 KM.

Izvršenici nisu postavili određeni zahtjev za naknadu troškova postupka radi čega ovaj sud o istima nije mogao odlučiti.

Ukoliko tražitelj izvršenja smatra da izvršenici nisu postupili prema svojoj obavezi ima na raspolaganju redovan – klasični izvršni postupak u smislu Glave XIX Zakona o izvršnom postupku, odnosno izvršenje radi ostvarenja potraživanja na radnju, trpljenje ili nečinjenje.

Slijedom iznesenog odlučeno je kao u izreci rješenja temeljem odredbe člana 235. tačka 2. Zakona o parničnom postupku u vezi sa članom 21. Zakona o izvršnom postupku.

Predsjednik vijeća
Kelava Davor